

**SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI ZADAŃ
Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY
I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ
ZA 2019 ROK**

NA PODSTAWIE ART. 179 UST. 1 USTAWY Z DNIA 9 CZERWCA 2011 R.
O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ

NOWY TARG, 2019

WPROWADZENIE

Preambuła Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stanowi:

„Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami uchwała się niniejszą ustawę”.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem życia człowieka, w którym może odbywać się naturalny proces kształtowania osobowości jej członków, a szczególnie dzieci.

Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie zrealizować podstawowych zadań, relacje rodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Dezorganizacja rodziny przyczynia się do niedostosowania społecznego dziecka.

Rodzina powinna przede wszystkim w swoim środowisku lokalnym otrzymać daleko idącą pomoc w formie wsparcia w pełnieniu funkcji opiekuńczo - wychowawczej oraz pracy socjalnej. Ta pomoc powinna być silnie skorelowana z pomocą materialną adresowaną do rodzin o najniższych dochodach tak, aby zahamować proces umieszczania dzieci w zastępczych formach opieki z powodów ekonomicznych.

Samorząd gminny zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej powinien wspierać rodzinę poprzez tworzenie systemu opieki, w tym sieci placówek publicznych i niepublicznych zapewniających opiekę i wychowanie w systemie dziennym bez konieczności opuszczania środowiska lokalnego np. świetlice środowiskowe, przedszkola i żłobki.

I. UREGULOWANIA PRAWNE

Od 2012 uregulowania prawne dotyczące wspierania rodziny i pieczy zastępczej zawarte są w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zwanej dalej „ustawą”.

Ustawa ta określa w jednym akcie prawnym zarówno zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, jak i zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej, traktując je jako dopełniające się i wzajemnie powiązane. Szeroko rozumianą profilaktykę, a więc pomoc rodzinie w opiece i wychowaniu dziecka oraz pracę z rodziną biologiczną zdefiniowano jako zadanie gminy, a rodzinną i instytucjonalną pieczę zastępczą jako zadanie powiatu.

Uchwałą Nr XVII/135/2012 Rady Miasta Nowy Targ z dnia 8 marca 2012 r. Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Nowym Targu zlecono realizację zadania wynikającego z ustawy.

II. ZADANIA SAMORZĄDU GMINNEGO

1. Opracowanie i realizacja 3- letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Zgodnie z zapisem art. 176 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej został opracowany Miejski Program Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2021, który przyjęto Uchwałą Nr IV/36/2019 Rady Miasta Nowy Targ z dnia 4 lutego 2019 roku.

Głównym celem Programu jest zapewnienie kompleksowego wsparcia dzieciom i rodzinie, tworzenie warunków umożliwiających poprawę sytuacji społecznej rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi oraz wspieranie tych rodzin w prawidłowym funkcjonowaniu poprzez prowadzenie skoordynowanych działań na rzecz wzmocnienia rodziny.

Poniżej przedstawiono zakres podejmowanych działań w ramach realizacji Programu.

Rodzinny wywiad środowiskowy przeprowadza się u osób i rodzin korzystających lub ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej w celu ustalenia ich sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej. W 2019 roku u 496 rodzin przeprowadzono 1579 wywiadów środowiskowych.

Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w przypadku gdy ośrodek poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy. W roku 2019 celem objęcia rodziny wsparciem asystenta przeprowadzono 9 wywiadów oraz sporządzono 9 kontraktów socjalnych.

Praca socjalna prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej oraz ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności. Praca socjalna polega w szczególności na motywowaniu do poszukiwania zatrudnienia, udzielaniu pomocy w załatwianiu spraw urzędowych, współpracy z kuratorem sprawującym nadzór w rodzinie, motywowaniu do kontynuowania leczenia, edukacji w zakresie problemu uzależnienia oraz motywowaniu do podjęcia leczenia odwykowego, motywowaniu do utrzymywania abstynencji, współpracy z pedagogami szkolnymi, podejmowaniu działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, udzielaniu pomocy w zakresie procedury ubiegania się o uzyskanie stopnia niepełnosprawności, współpracy z pracownikami socjalnymi z innych instytucji oraz współpracy z instytucjami na rzecz udzielenia pomocy i wsparcia rodzinie (PCPR, służba zdrowia, Urząd Miasta, Policja, Sąd Rejonowy, organizacje pozarządowe), udzieleniu pomocy w uzyskaniu świadczeń rodzinnych i inne. Pracą socjalną w 2019 r. objęto 315 rodzin. W 2019 r. zawarto 9 kontraktów socjalnych, których celem jest przezwyciężenie trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny oraz wzmocnienie aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej czy przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu danej osoby czy rodziny.

W ramach Programu Ośłonowego „WSPIERANIE JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W TWORZENIU SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE” realizowano projekt „Razem w przyszłość bez przemocy” współfinansowanego ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zorganizowano dla rodzin zagrożonych wyjazd warsztatowy „Doceńmy wspólny czas bez przemocy”, zorganizowano warsztaty pn. Mini Szkoła dla rodziców, przeprowadzono tematyczne pogadanki z dziećmi i młodzieżą na

temat przemocy w nowotarskich szkołach oraz zorganizowano spotkanie profilaktyczne z Grzegorzem Czerwickim.

W ramach swoich kompetencji pracownicy tut. Ośrodka prowadzą ścisłą współpracę z innymi instytucjami celem wsparcia rodzin (w tym z Sądem i kuratorami, ze szkołami, Policją, PKPS, Nowotarskim Klubem Abstynenta „Rodzina”, a także pracownikami podstawowej opieki zdrowotnej) oraz świadczą pracę socjalną mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych.

Na terenie miasta funkcjonuje 18 placówek oświatowych, w tym 2 publiczne przedszkola i 7 szkół podstawowych prowadzonych przez miasto Nowy Targ oraz 1 niepubliczny punkt przedszkolny, 7 niepublicznych przedszkoli i 1 niepubliczna szkoła podstawowa o uprawnieniach szkoły publicznej. Ponadto na terenie Gminy funkcjonują 2 żłobki prowadzone na podstawie art. 27 ust. 1-3 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do 3 lat dla 79-ga dzieci.

Urząd Miasta finansuje zajęcia profilaktyczne i wychowawcze w ramach świetlic funkcjonujących w szkołach podstawowych, a z Ośrodkiem Pomocy Społecznej corocznie zimowiska, półkolonie i kolonie profilaktyczne dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych. Zajęcia odbywają się na bazie szkół podstawowych, natomiast kolonie mają charakter wyjazdowy.

Ponadto Urząd Miasta dofinansowuje różnorodne programy i akcje np. „Zima w mieście” oraz „Lato w mieście”, obchody Dnia Dziecka organizowane przez Urząd Miasta, MOK i Parafię Św. Katarzyny, przedstawienia profilaktyczne w nowotarskich szkołach, udział w ogólnopolskiej kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Archipeląg skarbów”, program profilaktyczny „III Elementarz – czyli program 7 kroków” i inne. Ponadto w nowotarskich szkołach realizowano projekty „Nie pal przy mnie, proszę”, „Czyste powietrze wokół nas”, „Znajdź właściwe rozwiązanie”, „Bieg po zdrowie”, Rodzinny Festyn Trzeźwościowo-Sportowo-Rekreacyjny. W okresie sprawozdawczym realizowano wiele przedsięwzięć, m.in. przypominano uczniom o konieczności zachowania bezpieczeństwa na drodze i w Internecie – w ramach akcji i projektów „Odblaskowa Szkoła”, „Bezpieczeństwo na drodze”, „Bezpieczeństwo w Internecie – Cyberprzemoc”, a także o prawach dzieci w ramach projektu „Zaniedbanie, jako forma przemocy”.

Realizując zadania wynikające z ustawy o systemie oświaty Urząd Miasta wspierał uczniów i ich rodziny w formie stypendiów szkolnych. Z tej formy pomocy korzystali uczniowie szkół podstawowych, gimnazjów, ale także szkół ponadgimnazjalnych, którzy zamieszkują w Nowym Targu. W okresie sprawozdawczym nie było wniosków o przyznanie zasiłku szkolnego. Realizacja wsparcia w formie stypendiów szkolnych współfinansowana ze środków budżetu Wojewody Małopolskiego oraz środków własnych gminy. W roku szkolnym 2018/2019 z pomocy w formie stypendium szkolnego skorzystało 188 uczniów.

(źródło: Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych przez Gminę Miasto Nowy Targ w roku szkolnym 2018/2019).

W 2019 r. 365 rodzin objęto Kartą Dużej Rodziny.

W okresie sprawozdawczym zapewniono rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze dostęp do specjalistycznego poradnictwa (prawnego, rodzinnego, psychologicznego, pedagogicznego, socjalnego, uzależnień). Specjaliści świadczyli usługi

m.in. w ramach projektu „Razem w przyszłość bez przemocy” w istniejącym Punkcie Informacji i Wsparcia dla Osób Uwikłanych w Przemoc, działającym przy Ośrodku Pomocy Społecznej, w którym udzielane były porady przez psychologa, prawnika oraz terapeutę uzależnień. Z poradnictwa skorzystało łącznie 116 osób, w tym psychologicznego 31 osób (56 udzielonych porad), prawnego 25 osób (42 udzielone porady), terapeuty 21 osób (69 udzielonych porad) oraz poradnictwa socjalnego – 75 osób .

Dodatkowo mieszkańcy miasta mogli skorzystać z poradnictwa udzielanego przez różne instytucje i organizacje pozarządowe, m.in.:

1. Ośrodek Pomocy Społecznej (pracownicy socjalni, Przewodniczący i członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego),
2. Sąd Rejonowy w Nowym Targu (Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej – kuratorzy),
3. Miejską Komisję Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (specjalista ds. uzależnień),
4. Poradnię Leczenia Uzależnień (terapia indywidualna i grupowa, psychiatra, psycholog, terapeuta),
5. Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Nowym Targu (psycholog, pedagog),
6. Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Targu (doradca zawodowy),
7. organizacje pozarządowe: Nowotarski Klub Abstynentów „Rodzina”, Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym - Koło w Nowym Targu, Zespół Wczesnego Wspomagania Rozwoju (psycholog, logopeda, rehabilitant, prawnik),
8. szkoły (pedagog szkolny, logopeda, wychowawcy),
9. lokalne parafie.

W oparciu o ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej przyznawano i wypłacano następujące świadczenia pieniężne i niepieniężne: zasiłki okresowe, zasiłki stałe, zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe, zasiłki celowe na dożywianie, posiłki oraz usługi opiekuńcze. W 2019 r. pomocą społeczną (świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych - bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania) objęto łącznie 496 rodzin, z 1092 osobami w rodzinie, w tym świadczeniami pieniężnymi 423 rodzin (866 osobami w rodzinach) oraz świadczeniami niepieniężnymi 223 rodziny (800 osób w rodzinach). Wydano łącznie 2689 decyzji.

W oparciu o ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, ustawę z dnia 4 kwietnia 2014 o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawę z dnia 07 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów przyznawano i wypłacano zasiłki rodzinne oraz dodatki do zasiłków rodzinnych, świadczenia opiekuńcze, w tym zasiłki pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze oraz świadczenia pielęgnacyjne, jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka, świadczenia rodzicielskie, świadczenia „Za życiem” oraz świadczenia z funduszu alimentacyjnego. W roku 2019 przyznano 28416 zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, wypłacono 243 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia dziecka, 4 świadczenia „Za życiem”, 911 świadczeń rodzicielskich, 8134 zasiłków pielęgnacyjnych, 1114 świadczeń pielęgnacyjnych oraz 2722 świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W oparciu o ustawę z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci przyznawano świadczenia wychowawcze. W 2019 roku do Ośrodka wpłynęło łącznie 4097 wniosków, z tego w wersji papierowej 1551 a w wersji elektronicznej 2546. Wydano

4071 decyzji i rozstrzygnięć ustalających prawo do świadczenia wychowawczego. Świadczeniem wychowawczym objętych zostało 5939 dzieci, w przeliczeniu na liczbę rodzin jest to 3735 rodzin.

W oparciu o Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” przyznano jednorazowe świadczenie w wys. 300 zł na każde dziecko z tyt. rozpoczęcia roku szkolnego. W 2019 r. do Ośrodka wpłynęło łącznie 2757 wniosków, z tego w wersji papierowej 1127, a 1630 w wersji elektronicznej. Przyznanie świadczenia „Dobry start” nie wymaga wydania decyzji administracyjnej. Wypłacono 3898 świadczeń.

Zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie miasta realizowane są przez Ośrodek Pomocy Społecznej przy współudziale organizacji pozarządowych oraz stowarzyszeń o charakterze charytatywnym. Na terenie miasta Nowy Targ funkcjonują m.in. następujące organizacje, instytucje i zrzeszenia, które w ramach prowadzonej działalności propagują wolontariat: Fundacja dla Chatki, Fundacja im. Adama Worwy, Uniwersytet III Wieku, szkolne koła wolontariackie i inne.

Na stronach internetowych Urzędu Miasta (www.nowytarg.pl), Ośrodka Pomocy Społecznej (www.ops.nowytarg.pl) oraz Starostwa Nowotarskiego (www.nowotarski.pl) znajdują się bazy teled adresowe organizacji pożytku publicznego funkcjonujących na terenie Nowego Targu.

2. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.

Asystenci rodziny w roku sprawozdawczym uczestniczyli w następujących szkoleniach:

1. Ustawa „Za życiem” zarys prawny,
2. Superwizja pracy socjalnej – 4 spotkania,
3. Nowelizacja ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zadania i kompetencje służb w sytuacji przemocy i konieczności podejmowania działań interwencyjnych,
4. Asystent rodziny jako ważne ogniwo na rzecz ochrony dziecka przed przemocą – jak rozpoznać czy dziecko jest ofiarą.
5. Grupowa superwizja dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
6. Grupowa superwizja w ramach realizacji projektu KOOPERACJE 3D – model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin.

3. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:

a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Targu w ramach realizacji tego zadania

w 2019 r. zatrudnił dwóch asystentów rodziny, którzy objęli wsparciem łącznie 24 rodziny z 54-giem dziećmi przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, w tym 3 rodziny zostały zobowiązane do współpracy na mocy postanowienia Sądu.

W pierwszym półroczu 2019 r. z usług asystenta korzystało 16 rodzin, z tego w wymiarze do 3 miesięcy – 1 rodzina, powyżej 3 do 12 miesięcy – 5 rodzin oraz powyżej 12 miesięcy – 10 rodzin. Pracę asystenta zakończono z 4 rodzinami, w tym ze względu na osiągnięcie celów – z 2 rodzinami i zaprzestanie współpracy przez rodzinę – 2 rodziny.

W drugim półroczu 2019 r. z usług asystenta korzystało 15 rodzin, z tego w wymiarze do 3 miesięcy – 2 rodziny, powyżej 3 do 12 miesięcy – 3 rodzin oraz powyżej 12 miesięcy - 10 rodzin. Pracę asystenta zakończono z 5 rodzinami, w tym ze względu na osiągnięcie celów – z 3 rodzinami oraz ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę – 2 rodziny.

W pierwszej kolejności usługi skierowane są do rodzin naturalnych, w przypadku których istnieje możliwość powrotu dziecka do rodziny z pieczy zastępczej.

Ponadto usługi skierowane są do rodzin, w których dominującym problemem są trudności opiekuńczo – wychowawcze z dziećmi:

1. wyrażających zgodę na objęcie usługami i aktywnie współpracujących w rozwiązywaniu swojej trudnej sytuacji i współpracujących z asystentem rodziny;
2. posiadających zasoby pozwalające rozwiązać zidentyfikowane problemy;
3. objętych usługą na podstawie postanowienia Sądu;
4. zagrożonych umieszczeniem dzieci w placówce opiekuńczo – wychowawczej;
5. wytypowanych do objęcia usługą przez pracownika socjalnego przeprowadzającego wywiad środowiskowy, po dokonaniu analizy sytuacji rodziny i zaakceptowaniu przez Dyrektora Ośrodka.

Pod opieką jednego asystenta nie może pozostawać więcej niż 15 rodzin. Do zadań asystenta rodziny należą wszystkie zadania wymienione w art. 15. ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, a także w szczególności:

1. edukacja w zakresie prawidłowego wychowania i opieki nad dziećmi, poprzez modelowanie w trakcie wizyt, rozmów i dyskusji stosowanego przez rodzinę systemu wychowawczego;
2. wypracowanie właściwych postaw rodzicielskich, eliminowanie nieprawidłowych metod wychowawczych w pracy z rodziną poprzez edukację i poradnictwo;
3. wskazywanie możliwości wykorzystania konsultacji z psychologiem i pedagogiem;
4. wypracowanie z rodziną adekwatnego systemu kar i nagród, zachęcania do modyfikacji stosowanych przez rodzinę metod wychowania;
5. doradzanie w sprawie sposobów organizowania czasu wolnego dzieciom, sposobów rozbudzania zainteresowań poprzez rozmowy oraz zachęcanie i zapoznanie dzieci z dostępną ofertą;
6. wdrożenie dzieci w pozytywne grupy odniesienia m.in. grupy rówieśnicze, kluby osiedlowe, kluby sportowe, kółka zainteresowań, świetlice środowiskowe;
7. uwrażliwienie na okoliczności wymagające szczególnego nadzoru rodziców za pomocą metody wspólnych rozmów z członkami rodziny (m.in. konieczność zapewnienia należytej opieki i opieki zdrowotnej dzieciom, konieczność monitorowania przez rodziców sytuacji szkolnej dzieci, przeciwdziałanie demoralizacji społecznej dzieci);

8. pomoc w budowaniu prawidłowych więzi i komunikacji między członkami rodziny;
9. wspieranie rodziców w diagnozowaniu sytuacji szkolnej dzieci, w szczególności w zakresie realizacji obowiązku szkolnego oraz funkcjonowania dzieci w środowisku szkolnym (rozmowy z pedagogiem szkolnym, wychowawcą dziecka, wizyty u pedagoga/ wychowawcy wraz z rodzicem dziecka);
10. motywowanie, wspieranie rodziców do aktywnego uczestnictwa w życiu szkolnym dziecka;
11. pomoc w dbaniu o zdrowie (edukacja w kwestiach higieny, pielęgnacji, prawidłowego odżywiania, rekreacji, w razie potrzeby: pomoc w planowaniu wizyty u lekarza, dentysty, sprawdzanie bilansów zdrowotnych, książeczek szczepień);
12. trening umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego przez rodziny (m.in. nauka gotowania, wspólnego przygotowywania posiłków, sprzątania, robienia zakupów, nauka gospodarowania posiadanymi środkami - trening budżetowy);
13. nauka dbałości o mieszkanie, podziału obowiązków domowych, tworzenia odpowiednich warunków sprzyjających wypoczynkowi, nauce i spędzania czasu wolnego;
14. edukacji w zakresie przestrzegania norm społecznych i prawidłowego rozumienia i pełnienia ról społecznych (w tym ról zawodowych i rodzicielskich) poprzez rozmowy z rodziną, dyskusje, konsultacje indywidualne ze specjalistami m.in. z doradcą zawodowym, trenerem pracy, psychologiem lub pedagogiem, koordynatorem pieczy zastępczej;
15. wsparcie w załatwianiu spraw urzędowych przez rodzinę, wyrobienie umiejętności korzystania ze wsparcia instytucji środowiska lokalnego;
16. wspólne wizyty w urzędach, instytucjach, metoda warsztatowa – nauka pisania pism urzędowych i poruszania się w instytucji;
17. kształtowanie postawy pro zawodowej, kształtowania umiejętności poruszania się po rynku pracy;
18. motywowanie do uzupełnienia wykształcenia i podniesienia kwalifikacji poprzez rozmowy, zastosowanie metody warsztatowej, nauka tworzenia dokumentów aplikacyjnych, indywidualne konsultacje, skorzystanie z usługi trenera pracy, doradcy zawodowego;
19. podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
20. wsparcia osoby zagrożonej problemem alkoholowym i z rozpoznaniem picia szkodliwego lub uzależnienia w utrzymywaniu trzeźwego stylu życia.

Asystent rodziny zakłada i prowadzi dokumentację dotyczącą danej rodziny. Po uzyskaniu wystarczającej ilości informacji o sytuacji rodziny sporządza swoją diagnozę sytuacji rodziny i we współpracy z rodziną opracowuje długofalowy plan pracy z rodziną, który w dalszej pracy z rodziną jest realizowany.

Każda rodzina prowadzona jest w oparciu o metodę zespołu ds. pracy z rodziną, z udziałem w szczególności pracownika socjalnego prowadzącego rodzinę, asystenta rodziny oraz innych osób prowadzących pracę z rodziną (kurator, psycholog, pedagog, dzielnicowy). W sytuacji zdiagnozowania w rodzinie potrzeby stworzenia sieci wsparcia w środowisku lokalnym, asystent rodziny lub pracownik socjalny nawiązuje współpracę z podmiotami działającymi na rzecz rodziny i dzieci w środowisku lokalnym.

Ośrodek zatrudniał asystentów rodziny na umowę o pracę w systemie zadaniowego czasu pracy w wymiarze 1 i 1/2 etatu, a wynagrodzenie współfinansowano w ramach programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2019 „Asystent Rodziny” ogłoszonego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających.

Zgodnie z zapisami zawartymi w art. 29 – 31 ustawy, w celu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych rodzina może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej, z którą gmina zawiera umowę o zwrot kosztów związanych z udzielaniem pomocy. Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone m.in. osobom, które nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo, z bezpośredniego otoczenia dziecka, po uzyskaniu pozytywnej opinii Dyrektora Ośrodka i po przeprowadzeniu w miejscu zamieszkania rodziny, rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Na terenie miasta podejmowano działania w celu tworzenia warunków do rozwoju rodzin wspierających. Informacja dotycząca rodzin wspierających została zamieszczona na stronie internetowej Ośrodka oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie Ośrodka.

W rodzinie, w której występują problemy opiekuńczo-wychowawcze pracownik socjalny dokonuje analizy w zakresie możliwości wsparcia innych osób, w tym z bezpośredniego otoczenia dziecka, aby włączyć te osoby w pomoc rodzinom mającym trudności opiekuńcze i wychowawcze.

W roku 2019 nie zgłosiła się żadna rodzina, która byłaby zainteresowana świadczeniem wsparcia w tym zakresie.

c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.

Placówkę wsparcia dziennego prowadzi gmina, podmiot, któremu gmina zleciła realizację tego zadania na podstawie art. 190 ustawy, lub podmiot, który uzyskał zezwolenie wójta. Placówka wsparcia dziennego współpracuje z rodzicami lub opiekunami dziecka, a także z placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi. Pobyt dziecka w placówce wsparcia dziennego jest bezpłatny. Pobyt dziecka w placówce wsparcia dziennego jest dobrowolny, chyba że do placówki skieruje sąd.

Na terenie gminy funkcjonują dwie placówki wsparcia dziennego „Renovaro”, ul. Ludźmierska 17 oraz „TOTUS TUUS”, ul. Szaflarska 160, które prowadzone są w formie świetlicy. Organami prowadzącymi są odpowiednio Rzymskokatolicka Parafia p.w. św. Jadwigi Królowej oraz Rzymskokatolicka Parafia p.w. św. Jana Pawła II. Celem placówek jest zapewnienie opieki wychowawczej i dydaktycznej oraz realizacja oddziaływań profilaktycznych szczególnie na rzecz dzieci i młodzieży z rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, ubogich materialnie. Zajęcia w świetlicach środowiskowych wsparcia dziennego są realizowane w grupach zajęciowych i obejmują bloki tematyczne takie jak: sport i rekreacja, zajęcia artystyczne (muzyka, taniec, teatr, plastyka), informatyczne, zajęcia gospodarstwa domowego. Mają one charakter opiekuńczo-wychowawczy, profilaktyczny oraz edukacyjny (wyrównywanie opóźnień w nauce). Wychowankowie korzystają z możliwości odrabiania zadań oraz korepetycji w przedmiotach sprawiających trudności. Dzieci biorą ponadto udział w licznych wycieczkach, a w okresie wakacyjnym przebywają na kolonii letniej. W/w. placówki wsparcia dziennego prowadzone są dla 80 dzieci.

Ponadto na terenie miasta dzieci mogą skorzystać z innych dostępnych ofert np.: zajęcia sportowe czy świetlice przyszkolne.

4. Finansowanie:

a) kosztów szkoleń dla rodzin wspierających,

b) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,

c) kosztów związanych z udzielaniem pomocy ponoszonych przez rodziny wspierające.

W roku 2019 nie zgłosiła się żadna rodzina, która byłaby zainteresowana pełnieniem funkcji rodziny wspierającej.

Asystenci rodziny posiadają odpowiednie i zgodne z wymogami ustawy wykształcenie i są zobowiązani do systematycznego podnoszenia swoich kwalifikacji przez udział w szkoleniach oraz w formie samokształcenia.

5. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Pieczę zastępczą organizuje powiat. Do zadań własnych gminy należy jednak współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Zgodnie z art. 191 ust. 9 ustawy w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 191 ust. 10 ustawy w przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki, o których mowa w ust. 1 pkt 2 cyt. ustawy, w wysokości:

- 1) 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
 - 2) 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
 - 3) 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej
- średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Sąd może również umieścić dziecko pozbawione opieki i wychowania rodziców w zakładzie opiekuńczo – leczniczym, zakładzie pielęgnacyjno – leczniczym lub

w zakładzie rehabilitacji leczniczej, za które gmina jest zobowiązana (art. 18 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych) do współfinansowania tych kosztów. Opłata taka wynosi nie mniej niż 200 % najniższej emerytury i stanowi odpowiednio:

- 1) 10 % w pierwszym roku pobytu,
- 2) 30 % w drugim roku pobytu,
- 3) 50 % w trzecim roku i następnych latach pobytu.

W 2019 roku gmina współfinansowała koszty pobytu w pieczy zastępczej 47-rga dzieci w łącznej kwocie **332.231,04 zł** (w 2018 roku gmina współfinansowała koszty pobytu w pieczy zastępczej 35-ga dzieci w łącznej kwocie 255.697,21 zł).

6. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 Ustawy.

Sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonywania przez gminę zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej za okresy od 1 stycznia do 30 czerwca i od 1 lipca do 31 grudnia 2019, sporządzane zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2012 r., zostały przekazane Wojewodzie Małopolskiemu w wersji elektronicznej, w wyznaczonym terminie.

7. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Monitorowanie sytuacji rodzin po zakończeniu pracy z nimi, jest jednym z zadań asystentów, które wynika z art. 15 ust. 1 pkt 16 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Asystenci rodziny Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Targu we współpracy z pracownikami socjalnymi na bieżąco monitorują sytuację dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Współpracują w tym zakresie również z pedagogami szkolnymi, pracownikami służby zdrowia, policją, kuratorami sądowymi i przedstawicielami innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Przeciętny czas trwania monitoringu wynosi **6 miesięcy**.

III. POTRZEBY ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ZADAŃ

Mając na uwadze potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny realizowane będą działania zawarte w Miejskim Programie Wspierania Rodziny na lata 2019-2021, przyjętym Uchwałą Nr IV/36/2019 Rady Miasta Nowy Targ z dnia 4 lutego 2019 roku.

Celem naszych działań jest stworzenie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną, która je wychowuje i w której występują trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji rodziny. Jednocześnie wskazane jest rozszerzenie działań w następujących obszarach:

- tworzenie grup wsparcia lub innych form możliwości podniesienia kompetencji rodzicielskich dla rodziców mających problemy wychowawcze;

- podjęcie działań mających na celu zachęcenie rodzin do współpracy z asystentem rodziny we wspieraniu rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze. Pomoc i wsparcie tych rodzin, wyrażać się będzie poprzez przyjęcie na siebie roli rodziny wspierającej;
- kontynuacja zatrudnienia asystentów rodziny, którzy będą pracowali z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, obejmując je wsparciem;
- ponadto rekomenduje się dalsze podejmowanie działań przede wszystkim profilaktycznych i wspomagających. W celu osiągnięcia zamierzonych efektów, konieczne jest dalsze interdyscyplinarne współdziałanie wielu służb i organizacji działających na rzecz rodziny i dzieci, bowiem wyłącznie praca zespołowa stanowić będzie pełne i kompleksowe wsparcie dla tych rodzin.

Działania podejmowane w ramach systemu opieki nad dzieckiem i rodziną, powinny zapewnić rodzinie taką pomoc, aby w jej efekcie wyeliminować zagrożenie zabrania dziecka z rodziny. W przypadku zaistnienia sytuacji okresowego umieszczenia dziecka w pieczy, należy stworzyć odpowiednie warunki, które umożliwiłyby powrót dziecka do rodziny.

DYREKTOR
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Nowym Targu
mgr Agnieszka Zmarzlińska

Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym

Nowy Targ, 26.03.2020 r.